

Kvantitativní výzkum a empirická kvantitativní data

Plán pro dnešek:

1. Logika kvantitativního výzkumu
2. Kvantitativní data
3. Statistika
4. Proměnná, typy škál, úrovně měření

K čemu mi to bude?

Kvantitativní data ve výzkumu mediální komunikace (Trampota, 2014)

- **Inspirace:** demografie, psychologie, frekvenční lingvistika
- Komerční výzkum – zkoumá publikum pro potřeby inzerce

Kvalitativní výzkum

Menší vzorek populace

Víc do hloubky, hledání souvislostí, vztahů

Nepoužívá čísla

Metoda: hloubkové rozhovory, etnografie, ...

Nejsme schopni zobecňovat na populaci

Neprobádané téma - porozumět

Vhodný pro konstrukci teorie

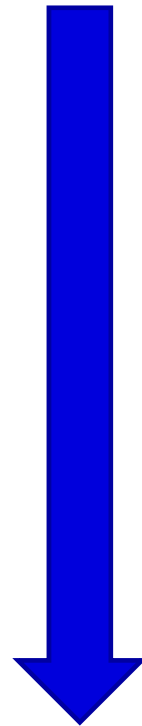
Kvantitativní výzkum

- Velký vzorek --> větší reprezentativita
- Ověřování teorie
- Hodně strukturovaný
- Můžeme zobecňovat
- Větší množství dat, k jejichž analýze používáme statistické metody

Logika kvantitativního výzkumu

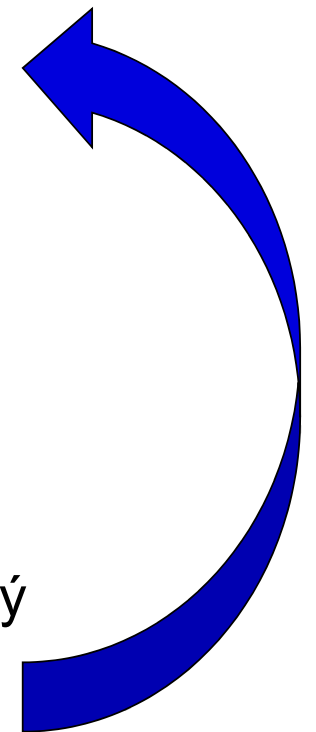
3 charakteristiky KV:

- **Měření:** kvantifikace vlastností
- Zájem o **kauzalitu a korelace**
- Možnost **zobecnění výsledků:** závěry, které jsou reprezentativní pro větší množství případů

Hypoteticko-deduktivní model vědy (Popper, 1959)

1. Teorie
2. Dedukce hypotéz (z teorie)
3. Operacionalizace konceptů
4. Pozorování (měření)
5. Testování hypotézy (závěry o platnosti)
6. Verifikace (výsledek je vztažený k teorii)

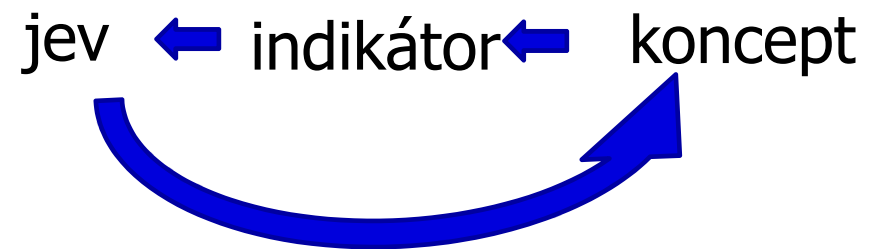

Měření

Měření – „přiřazování čísel objektům a jevům podle pravidel“ (Stanley Stevens, 1946)

Co je předmětem měření?

- A) intenzita vlastnosti a její případná změna
- B) distance vlastností – rozdíl v hodnotách proměnné mezi případy
- C) závislosti (asymetrický vztah) či souvislosti (symetrický vztah) mezi dvěma vlastnostmi zkoumaných jednotek
- D) globální vlastnosti souboru
(Rabušic, Soukup, Mareš, 2019)

OD KONCEPTUALIZACE K
OPERACIONALIZACI

(Lazarsfeld, 1958):

Interpretace a vymezení
pojmu → identifikace dimenzí
→ volba indikátorů →
vytvoření znaku

MUNI
FSS

Kauzalita a korelace

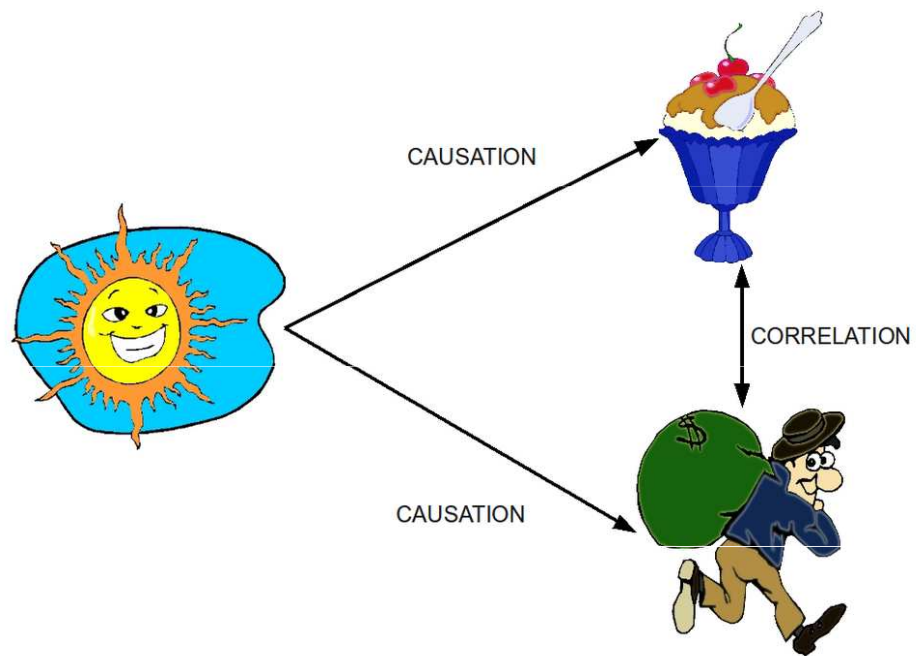
Korelace: vztah závislosti mezi dvěma procesy nebo veličinami

Kauzalita: vztah mezi příčinou a jejím následkem

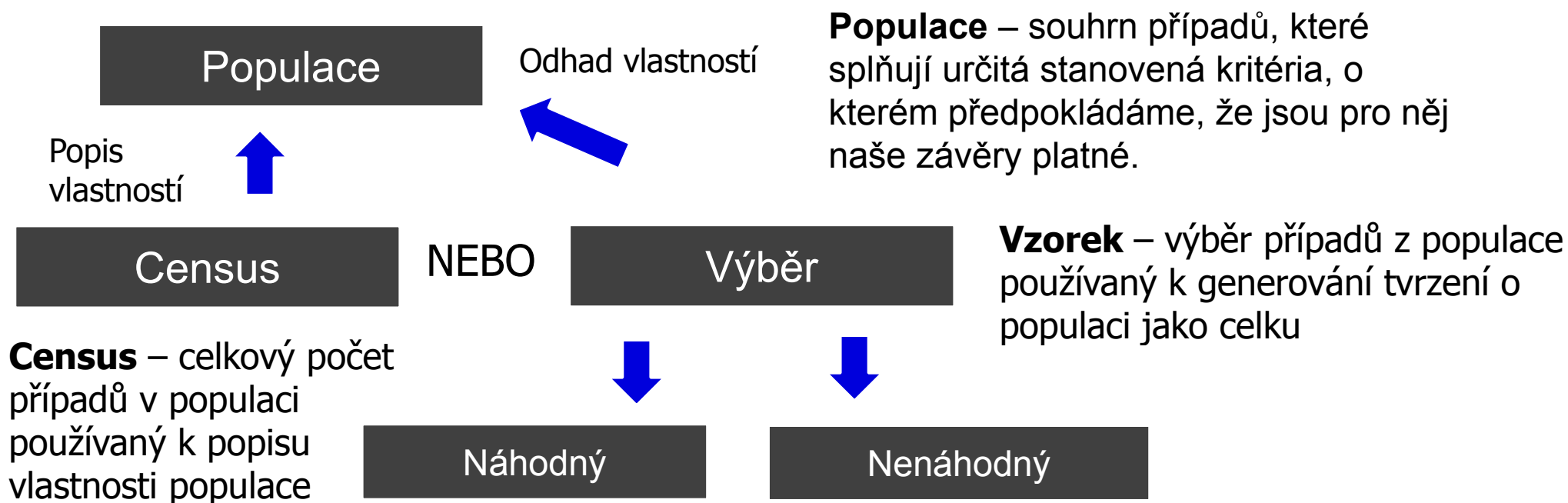
„Korelace neimplikuje kauzalitu.“ Podmínky nezbytné pro existenci kauzálního vztahu:

John Stuart Mill (1743, *Systém deduktivní a induktivní logiky*)

1. Příčina musí předcházet účinku.
2. Příčina a účinek musí korelovat (když se jedna změní, druhá se také mění úměrně).
3. Všechna ostatní vysvětlení vztahu příčina-účinek musí být odstraněna.

Populace, vzorek a jeho reprezentativnost

(Blaikie, 2000:197-208,
Rabušic, Soukup, Mareš,
2019:28-29)

Empirická kvantitativní data (Rabušic, Soukup, Mareš, 2019)

Hromadná data: standardizované údaje používané pro popis jevů nebo vlastností pozorovaných objektů

Na základě dat:

- identifikujeme měřitelné vlastnosti a míru těchto vlastností
- klasifikujeme případy dle těchto zjištění do obecnější kategorie jednotek
- usuzujeme z výskytu nějaké vlastnosti na jinou vlastnost
- sledujeme vývoj kvantifikovaných vlastnosti jedinců/případů v čase

Statistika

Statistika je vědecká disciplína, která se zabývá shromažďováním, organizací, analýzou, interpretací a prezentací hromadných dat a rozhodováním na základě tohoto typu analýzy (Mann, 2011: 2)

Statistické procedury pro zpracování hromadných dat (Rabušic, Soukup, Mareš, 2019):

- a) výběr jednotek pro sledování - vzorek
- b) zjišťování údajů – pomocí pozorování, měření – např. otázky v dotazníku
- c) kontrola údajů – čištění dat
- d) získání informací o struktuře souboru z hlediska jednotlivých sledovaných vlastností jeho jednotek – třídění údajů
- e) výpočet statistik – středních hodnot charakterizujících rozložení hodnot; koeficientů asociace; sledování časové a věcné proměnlivosti jevů
- f) vyjádření rozložení jevů/charakteristik v tabulkách, grafech, časových řadách; relační neboli vztahová analýza
- g) statistická verifikace hypotéz – operacionalizovaných
- h) inferenční statistika (statistická indukce) – zobecnění výsledků na cílovou populaci

Popisná statistika (deskriptivní analýza)

Popisná (deskriptivní) **statistika**: sumarizace a popis hromadných dat pomocí popisných ukazatelů, které můžeme dělit na dvě základní kategorie, tj. **míry centrální tendence** a **míry variability rozložení hodnot**.

Popisná (deskriptivní) **statistika**:

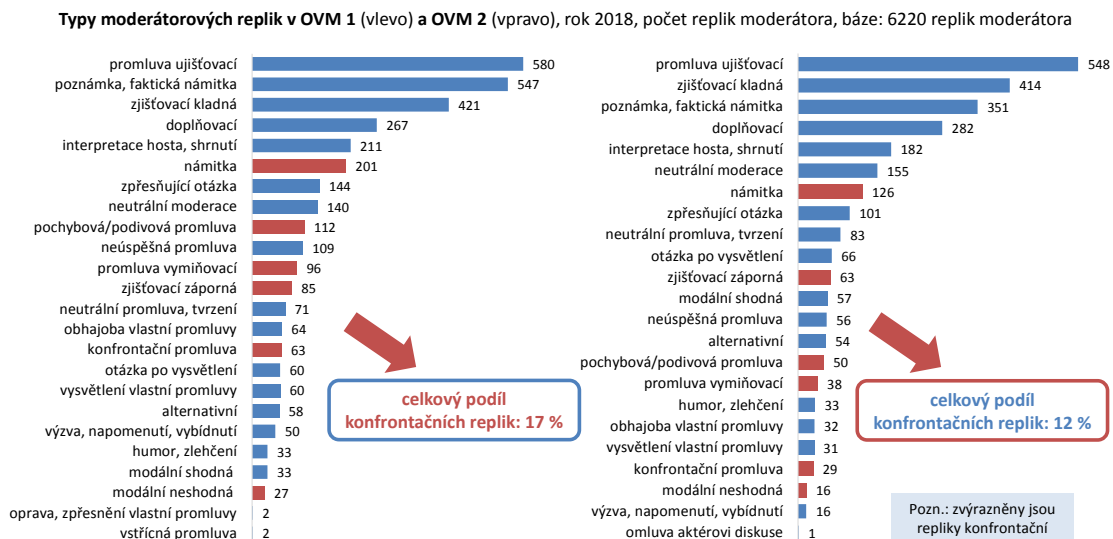
- Netestuje hypotézy
- Nezabývá se kauzalitou, a pokud popisuje korelaci tak jen ve výběru
- Neusuzuje o populaci na základě výběru (na rozdíl od inferenční statistiky)
- Nepracuje s teorií pravděpodobnosti (Mann, 2011)

Proměnná

Proměnná – vlastnost jevu, jež může nabývat více hodnot

Měřicí stupnice – určitý typ logického uspořádání charakteristik/vlastnosti zkoumaných jednotek

Nezávislá a závislá proměnná

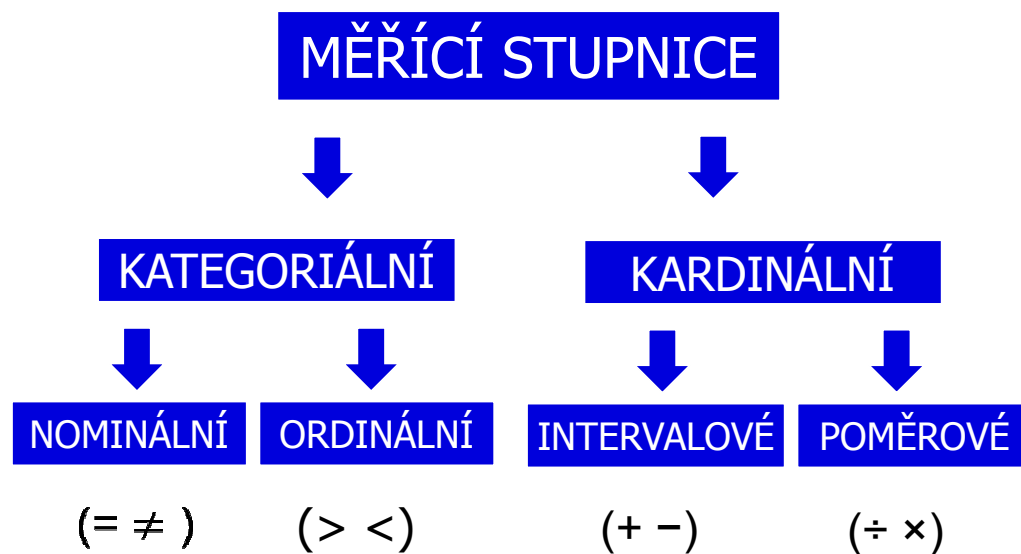
Top 20 pro 15+ za 7. týden (10.2. – 16.2.2020)

						Rating	Rating 000
1	Televizní noviny	Nova	10.02.2020	19:30:00	20:09:50	18,7	1 587,6
2	Televizní noviny	Nova	11.02.2020	19:30:00	20:06:56	18,1	1 540,3
3	Televizní noviny	Nova	12.02.2020	19:30:00	20:10:02	17,6	1 494,5
4	Televizní noviny	Nova	13.02.2020	19:30:00	20:05:39	16,9	1 437,2
5	Peče celá země	ČT1	15.02.2020	20:07:17	21:09:44	16,6	1 408,5
6	Televizní noviny	Nova	16.02.2020	19:30:00	20:08:33	15,8	1 340,2
7	Slunečná	Prima	11.02.2020	20:19:15	21:38:36	15,6	1 329,9
8	Místo zločinu Ostrava: 17 staří	ČT1	10.02.2020	20:10:53	21:00:42	15,6	1 329,7
9	Televizní noviny	Nova	14.02.2020	19:30:00	20:08:19	15,6	1 327,8
10	Slunečná	Prima	13.02.2020	20:20:08	21:40:28	14,8	1 260,9
11	Ulice	Nova	11.02.2020	18:26:02	19:25:17	14,2	1 205,9
12	Ulice	Nova	12.02.2020	18:25:24	19:24:47	14,0	1 187,8
13	Ulice	Nova	13.02.2020	18:25:23	19:24:58	14,0	1 187,0
14	Sportovní noviny	Nova	10.02.2020	20:12:54	20:18:16	13,7	1 160,9
15	Ulice	Nova	10.02.2020	18:25:39	19:25:06	13,6	1 155,5
16	Případy I. oddělení: Nenávist	ČT1	12.02.2020	20:14:54	21:14:59	13,6	1 152,8
17	Poldové a nemluvně: Svatopluk Ocásek	ČT1	14.02.2020	20:12:34	21:08:33	13,3	1 128,2

Zdroj: ATO - Nielsen Admosphere, živě+TS0-3

(Zdroj: Media Tenor, 2018)

Typy škál, úrovně měření

Nominální: nejčastěji sleduje v

televizi/poslouchá v rozhlasu/čte v novinách/čte on-line/zprávy nesleduje, nečte, neposlouchá

Dichotomická: sleduje/nesleduje zpravodajství

Ordinální: sleduje zpravodajství

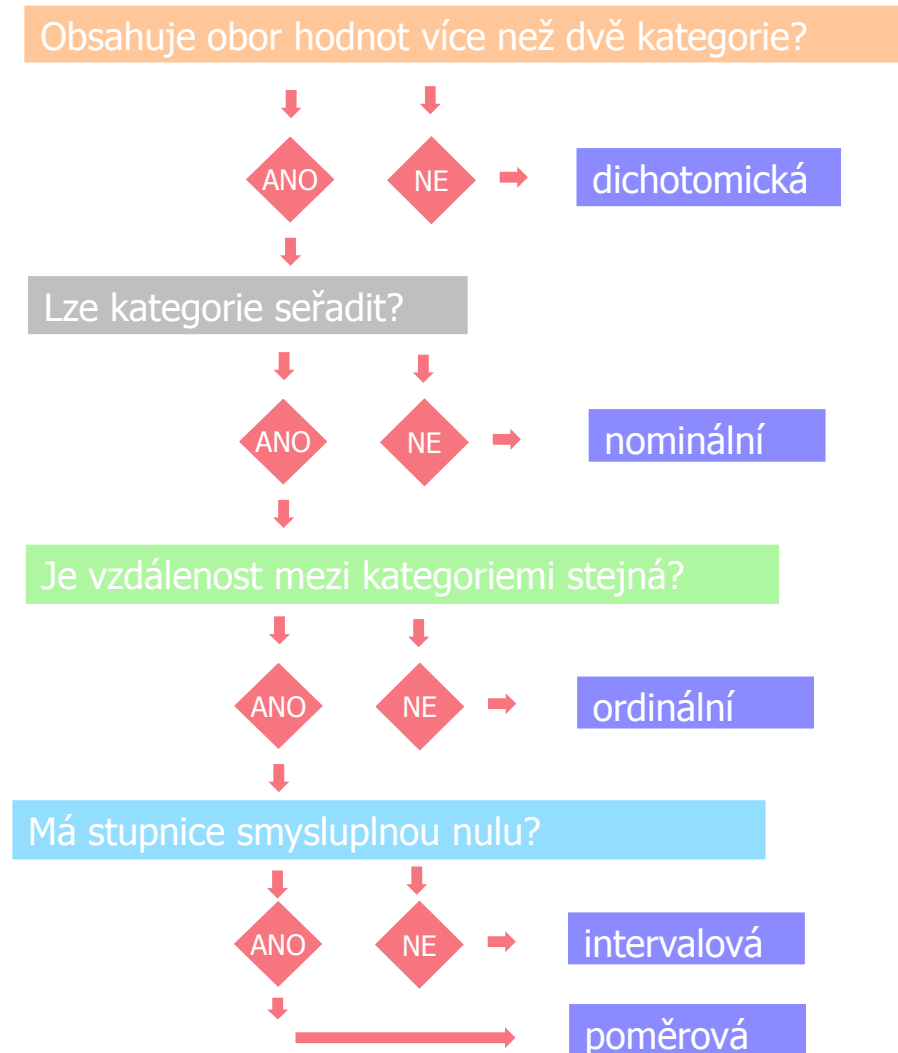
nikdy/denně/několikrát za týden/několikrát za měsíc

Intervalová: stupně celsia (nula je arbitrární)

Poměrová: čas strávený sledováním zpravodajství týdně (v minutách)

Jak kategorizovat proměnnou?

(na základě Bryman, 2012: 336)

Zdroje hromadných dat týkajících se sledovanosti médií (Pospíšilová, 2019)

VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ	WEBOVÁ STRÁNKA PROJEKTU	DOSTUPNOST DAT
České panelové šetření domácností (CHPS); Naše společnost (CVVM); Veřejná a mediální agenda a další		Nesstar http://nesstar.soc.cas.cz/webview/
ESS	https://www.europeansocialsurvey.org/	na stránkách projektu
Eurobarometer	http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm	ZACAT http://zacat.gesis.org/webview
EVS	https://europeanvaluesstudy.eu/	ZACAT (dostupnost viz výše)
ISSP	http://w.issp.org/menu-top/home/	česká data v katalogu Nesstar; data z ostatních zemí v katalogu ZACAT (dostupnost viz výše)

Použitá literatura

- BABBIE, E. R. (2013). *The practice of social research*. Australia: Wadsworth Cengage Learning.
- BLAIKIE, N. W. H. (2000). *Designing social research: the logic of anticipation*. Cambridge: Polity Press.
- BRYMAN, A. (2012). *Social research methods*. 4th ed. Oxford: Oxford University Press.
- HUME, D. (2015). *Pojednání o lidské přirozenosti*. Togga, Filosofický ústav AV ČR.
- LAZARSELD, P. (1958). Evidence and Inference in Social Research. In *Daedalus*, 87(4), 99-130.
- MANN, P. S. (2011). *Introductory statistics*. New York: Wiley.
- MAREŠ, P., RABUŠIC, L. a P. SOUKUP. (2019). *Analýza sociálněvědních dat (prostřednictvím SPSS)*. Brno: Masarykova univerzita.
- FIELD, A. P. (2018). *Discovering statistics using IBM SPSS statistics*. Los Angeles: Sage.
- MILL, J. S. (1919). *A system of logic ratiocinative and inductive: being a connected view of the principles of evidence and the methods of scientific investigation*. London: Longmans, Green, and Co.
- POPPER K. (1959). *The logic of scientific discovery*. New York: Basic Books.
- POSPÍŠILOVÁ, M. (2019). Česká a mezinárodní kvantitativní data týkající se sledování médií – zdroje a jejich využitelnost. In *Mediální studia*, 13(2), 193-202.
- STEVENS, S. (1946). On the theory of scales of measurement. In *Science, New Series*, 103(2684), 677-68.
- TRAMPOTA, T. (2014). „Statistika ve studiu mediální komunikace“ (pp. 255- 266) in HENDL, Jan (ed.) *Statistika v aplikacích*. Portál: Praha.